

Adocir la realitat

Quan èri mainatge que m'arribava bèth còp de har quauqua peguessa. Quan tornavi a casa lo pair, malinàs, qu'ac coneishè e que'm disè atau :

Tu, que n'as hèit quauqu'ua...

Qu'avem aci ua litòta: qu'adoceish la situacion, non ditz pas la realitat. Lo pair que m'auré podut cridar (e mei qu'aquò !) entà saber la vertat. E non, n'ac hasè pas. Que i a un silenci, rendut ací per tres punts de suspension. Cadun que compren que peguessas e son estadas hèitas. Aquera faïçon de har qu'a tanben ua portada pedagogica, educativa : lo mainat que's pòt autòcorregir.

En.hornar

Aqueste vent qu'en.horna. Que vas véder tà bèthlèu que va tornar plàver.(HL)

En.hornar qu'ei hicar au horn. Qu'ei atau qui hèn còser lo pan. Mes ací qu'ei un imatge : lo vent que pòrta, nublàs cargadas de ploja.

Lo horn que representa tostemps un lòc escur. Que cau véder que i a sonque ua porteta de cap tau dia. Lo vent qu'apièla las nublàs e lo cèu que vad donc escur com un horn. Que i ei tanben la fòrma deu dehens deu horn qui rapèra la vòuta deu cèu. Enfin qu'avem lo hum qui representa metaforicament las nublàs.

Exagerar entà convéncer : expression iperbolica

- *Vam mair, e vas tostemps marchar dab la vesia ?*
- *Cara't ! Per aquestes torns qu'èri **morta de chagrin** pr'amor ne'm cossirava* pas mei !*
- *E aquò ? Que l'avès mancada o qué ?*
- *Qu'ac credí. Mes figura't qu'èra partida quauques dias entà véder la hilha. Uei qu'a cossirat e qu'avem hèit un beròi torn.*

L'iperbòla qu'ei ua exageracion dab l'idea de convéncer mièlher l'interlocutor. Atau, lo qui ei **mort de chagrin** qu'ei desolat... mes qu'ei tostemps viu ! Qu'avem sovent aqueth vèrbe **mori's** en las cantas nostas quan l'amorós ei malurós... Mes, com disen entad arríder, no's va pas tuar abans de's morir !

*cossirar qu'ei, com en aqueste cas, préner quauqu'un en passant a lor o en un aute endret convenit.

Arrepoèr : lo temps de l'annada

Si heurèr non heurereja

Març non marceja

E tota l'annada que pegueja.

Heurereja qu'ei har lo temps normau deu mes de heurèr : hèra de ploja, ventòla e hred. **Marceja** qu'ei har lo temps costumèr de març dab cesericadas, alisadas e hred tanben. Los nostes vielhs qu'estimavan que cada mes avè las soas caracteristicas qui participavan a l'equilibri deu temps de l'annada. Per exemple que deu har hred en deceme e si n'ei pas atau, sovent que hè hred au mes d'abriu o de mai.

Que i a ua personificacion : cadun qu'a lo son caractèr qui's deu afirmar dab las soas caracteristicas qui participan a l'equilibre sociau. Lo mot **pegueja** que rapèra lo caractèr uman deu temps qui sembla pèrder la rason.

Borra

Lo Jan de Lacostilha que se'n va tà missa. Que'n va de pos pr'amor que s'a deishat passar l'òra. Un vesin, lo Pèir de Tucolet, que'u te ditz atau en badinar :

- *Vam, Jan, que'm sembla de qu'ès drin en retard !*
- *Tè, uèra, uei qu'ei missa de casa abans !*